

Rapport

Onderzoek Externe Veiligheid

**Bestemmingsplan
Havenstraatterrein**

Rapport

Aan: De heer K. Dolman
Van : De heer S. Musch
Telefoon : 023-5678786
E-mail: stefan.musch@odnzk.nl

18 februari 2015

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
Ebbehout 31
1507 EA Zaandam
Postbus 209
1500 EE Zaandam

www.odnzk.nl

Inhoud

1 Inleiding	4
1.1 Beschrijving plan	4
1.2 Externe veiligheid algemeen	5
1.3 Aanpak onderzoek	6
2 Risicobedrijven	7
2.1 LPG tankstation Auto Hennis B.V.	7
2.2 Tramremise	7
2.3 Vuurwerkverkooppunten Stadionweg en Hoofddorpplein	7
2.3.1 Veiligheidsafstanden	7
2.3.2 Reguleren verkooppunten	9
2.3.3 Analyse	9
3 Transport over weg/water/spoor	10
3.1 Wettelijk kader	10
3.2 Transport over weg	10
3.3 Vaarroute Westpoort-Schiphol	10
3.4 Transport over spoor	11
4 Beperkingen luchtvaart en transport door buisleidingen	12
4.1 Beperkingen luchtvaart	12
4.2 Transport door buisleidingen	12
5 Conclusies	14

1 Inleiding

1.1 Beschrijving plan

In verband met het vaststellen van het bestemmingsplan Havenstraatterrein heeft de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied op verzoek van Stadsdeel Zuid een verkenning uitgevoerd voor de externe veiligheidsaspecten in en rond dit bestemmingsplangebied.

Figuur 1: Bestemmingsplangrens

Het uitgangspunt voor het onderzoek is het ruimtelijk kader zoals opgenomen in het "Investeringsbesluit Havenstraatterrein van oktober (2013)" en de aanpassingen die daarin zijn ingebracht in het kader van het bestemmingsplan. Het investeringsbesluit gaat uit van een mix van wonen en niet-wonen, waarbij niet-woonfuncties worden gevestigd in de eerste bouwlaag. Het programma bestaat uit 500 woningen, een basisschool, bedrijvigheid en kleinschalige horeca, detailhandel en voorzieningen. In de onderstaande figuur is een beeld gegeven van de nieuwe situatie.

Figuur 2. Ruimtelijk kader bestemmingsplan

1.2 Externe veiligheid algemeen

Externe veiligheid gaat over het beheersen van de risico's die ontstaan voor de omgeving bij het gebruik, de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen als LPG en toxische gassen. De externe veiligheidsregelgeving voor inrichtingen ligt vast in het Besluit Externe Veiligheid voor Inrichtingen (Bevi, ministerie van VROM, 2004) en de bijbehorende Regeling Externe Veiligheid Inrichtingen (Revi, ministerie van VROM, 2004). De externe veiligheidsrichtlijnen voor het transport van gevaarlijke stoffen zijn vastgelegd in de circulaire Risiconormering vervoer van gevaarlijke stoffen (Ministerie van V&W, 2004). Voor buisleidingen geldt het Besluit Externe veiligheid buisleidingen (BEVB, Ministerie van I&M, 2011).

De regelgeving voor externe veiligheid kent twee grootheden waaraan getoetst wordt bij het nemen van een besluit: het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR).

Het PR is een maat voor de veiligheid van het individu op een bepaalde locatie. Het PR heeft een wettelijk vastgelegde grenswaarde van maximaal 10^{-6} per jaar voor nieuwe situaties. Dit betekent dat de kans op overlijden van een persoon als gevolg van handelingen met gevaarlijke stoffen maximaal 1 op een miljoen per jaar mag zijn. Op locaties waar het risico hoger is, mogen geen nieuwe kwetsbare objecten worden gesitueerd en in beginsel ook geen nieuwe beperkt kwetsbare objecten.

Het GR heeft ten opzichte van het PR een extra dimensie; het wordt namelijk beïnvloed door het aantal personen dat zich binnen het invloedsgebied van mogelijke ongevallen bevindt. Het groepsrisico zet de kans op een ongeval uit tegen het aantal mogelijke slachtoffers. Hoe groter de groep slachtoffers kan zijn, hoe lager de kans op een dergelijk ongeval mag zijn.

Het GR kent een richtwaarde, de zogenaamde oriëntatiewaarde. Deze oriëntatiewaarde, vaak aangeduid met "1", geeft weer wat de algehele politiek-maatschappelijke opvatting is over de aanvaardbaarheid van een kans op een ramp met een groep slachtoffers. Door het groepsrisico te vergelijken met de oriëntatiewaarde legt het bevoegd gezag verantwoording af of de kans op een groep slachtoffers voor haar acceptabel is.

Het bevoegd gezag dient bij de (ruimtelijke) besluitvorming de hoogte van het groepsrisico te verantwoorden. Voor transportgerelateerde risico's als gevolg van vervoer per weg, spoor en water hoeft dit alleen als er sprake is van (significante) toename of overschrijding van de oriëntatiewaarde. Er dient inzichtelijk te worden gemaakt op welke basis een bepaald groepsrisico aanvaardbaar wordt geacht.

Het bestuur van de veiligheidsregio/regionale brandweer dient in de gelegenheid te worden gesteld advies uit te brengen over het groepsrisico, de zelfredzaamheid en de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval. In de verantwoording van het groepsrisico moeten samengevat de volgende punten worden behandeld:

- De hoogte van het groepsrisico;
- de bijdrage van de ontwikkeling aan het groepsrisico;
- de mogelijkheden tot beperking van het groepsrisico;
- de mogelijkheden voor de hulpverlening voor beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval;
- de mogelijkheden voor personen die zich bevinden in het invloedsgebied om zich in veiligheid te brengen indien zich een ramp of zwaar ongeval voordoet.

1.3 Aanpak onderzoek

Allereerst is op basis van de binnen onze dienst beschikbare gegevens geïnventariseerd welke risicobronnen aanwezig zijn in en rond het plan. Daarna wordt ingegaan op de ligging van de plaatsgebonden 10^{-6} risicocontour PR van de verschillende bronnen en volgt een toets aan de grenswaarde en richtwaarde voor het PR. Ook wordt de hoogte van het groepsrisico GR ten opzichte van de oriëntatiewaarde beschreven. Ten slotte beschrijven we op welke manier er binnen het bestemmingsplan rekening gehouden moet worden met de externe veiligheidsaspecten.

2 Risicobedrijven

Er bevinden zich binnen en nabij het plangebied een aantal bedrijven met gevaarlijke stoffen. Eén daarvan valt onder het besluit externe veiligheid inrichtingen. Dit is het LPG tankstation Auto Hennis B.V. aan de Havenstraat 7-9. Daarnaast bevindt zich net buiten het plangebied de tramremise waar opslag van gevaarlijke stoffen gasflessen plaatsvindt. Tevens zijn op enige afstand van het plangebied een vuurwerkopslagplaats aanwezig.

2.1 LPG tankstation Auto Hennis B.V.

Binnen het plangebied ligt in de huidige situatie aan de Havenstraat het LPG-tankstation Auto Hennis BV. Met de eigenaar van het tankstation zijn afspraken gemaakt ter beëindiging van de huurovereenkomst. Per 30 juni 2011 is de huurovereenkomst beëindigd, maar sindsdien wordt het tankstation gedoogd. Op het moment dat de gemeente de grond daadwerkelijk nodig heeft voor bouwrijpmaken moet de eigenaar het terrein tijdig leeg opleveren. Het tankstation wordt uiterlijk in 2018 gesaneerd.

2.2 Tramremise

Direct grenzend aan het plangebied ligt aan de Havenstraat de GVB tramremise. Dit bedrijf blijft gehandhaafd in de nieuwe situatie. Ter plaatse vindt een kleine hoeveelheid opslag van gasflessen plaats. De risico's vanwege deze inrichting vallen onder het regime van het Activiteitenbesluit (niet onder het Bevi) en zijn dermate beperkt dat geen nader onderzoek nodig is naar de externe veiligheidsrisico's in het kader van dit plan.

2.3 Vuurwerkverkooppunten Stadionweg en Hoofddorpplein

2.3.1 Veiligheidsafstanden

Bij de vaststelling van een bestemmingsplan moeten de veiligheidsafstanden die in bijlage 3 van het Vuurwerkbesluit zijn opgenomen worden toegepast. Dit volgt uit artikel 4.2 lid 1 onder a. van het Vuurwerkbesluit.

De vuurwerkverkooppunten aan de Stadionweg en het Hoofddorpplein liggen op een afstand van minimaal 470 meter van het plangebied. In de onderstaande figuur is de ligging van de verkooppunten weergegeven.

Figuur 4: Ligging vuurwerkverkooppunten

De vuurwerkverkooppunten hebben een bewaarplaats waarin maximaal 1200 kilogram consumentenvuurwerk mag worden opgeslagen.

Binnen het bestemmingsplan moet daarom, gemeten vanaf de bewaarplaats in voorwaartse richting, tot een kwetsbaar object en een geprojecteerd kwetsbaar object een veiligheidsafstand van ten minste 8 meter in acht te worden genomen.

Er volgt ook uit het Vuurwerkbesluit dat van deze veiligheidsafstand afgezien mag worden indien er een scheidingsconstructie aanwezig is:

- waarvan de brandwerendheid niet lager is dan 60 minuten;
- waarin zich geen opening, raam of deur bevindt;
- die, voor zover het een verticale scheidingsconstructie betreft, vervaardigd is van metselwerk, beton of cellenbeton.

2.3.2 Reguleren verkooppunten

In het bestemmingsplan kan het aantal verkooppunten worden gereguleerd en/of kan de verkoop in bepaalde gebieden worden uitgesloten. Indien het vanuit ruimtelijk perspectief ongewenst wordt geacht dat in een bepaald gebied vuurwerkopslag en verkoop plaatsvindt, kan dit in het bestemmingsplan worden uitgesloten.

In Amsterdam wordt het aantal vuurwerkpunten gereguleerd in de Amsterdamse Richtlijn Verkoopvergunningen Vuurwerk. Deze richtlijn is opgesteld op grond van bepalingen uit de APV en richt zich op de spreiding van vuurwerkverkooppunten en de verkoop van vuurwerk met als doel de openbare orde voor de burger in en rond de verkooppunten zo min mogelijk te verstoren en de overlast en schade te beperken. Met behulp van deze richtlijn wordt getracht het aantal afleverpunten per inwonertal te sturen. Dit is het zogenaamde spreidingsbeleid dat regelt dat er 1 vuurwerkverkoop punt per 20.000 inwoners aanwezig mag zijn. Daarnaast wordt niet toegestaan dat een vuurwerkverkoop punt gelegen is in de directe nabijheid van een kwetsbaar object zoals bejaardencentra, ziekenhuizen, overdekte winkelcentra en inrichtingen waar dieren worden verzorgd etc. Binnen Amsterdam wordt streng toezicht gehouden op deze regels.

Omdat het beschermen van kwetsbare objecten en het reguleren van het aantal verkooppunten door middel van bovengenoemde richtlijn goed is geregeld, is het niet noodzakelijk om voor dit bestemmingsplan verdere beperkingen op te nemen.

2.3.3 Analyse

Er is geen overlap tussen de veiligheidsafstand en het plangebied. Het nieuwe bestemmingsplan Havenstraatterrein sluit de realisatie van nieuwe vuurwerkverkooppunten uit. Nader onderzoek is niet nodig.

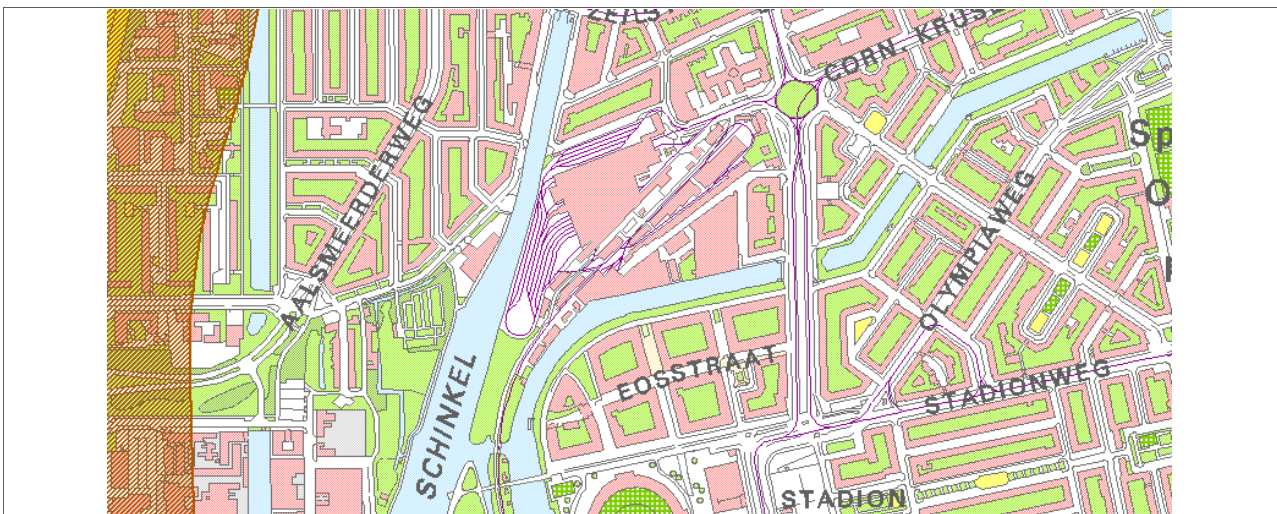
3 Transport over weg/water/spoor

3.1 Wettelijk kader

De circulaire Risiconormering vervoer van gevaarlijke stoffen (RNVGS) schrijft via paragraaf 6.1.2 voor dat bij een ruimtelijk besluit getoetst moet worden aan de normen voor het plaatsgebonden en het groepsrisico indien het besluit betrekking heeft op een plan binnen 200 meter vanaf de infrastructuur waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd.

3.2 Transport over weg

Het plangebied ligt niet binnen het invloedsgebied van een weg waarover transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Er vindt wel toevoer van LPG plaats voor het bestaande LPG-tankstation. In het nieuwe bestemmingsplan Havenstratterrein komt het tankstation echter niet meer terug. De risico's als gevolg van transport van gevaarlijke stoffen zijn voor dit plan niet relevant.

Figuur 5: Invloedsgebied transport gevaarlijke stoffen weg

3.3 Vaarroute Westpoort-Schiphol

Vanaf industrieterrein Westpoort naar Schiphol vindt transport plaats van kerosine door ondergrondse buisleidingen. Indien het transport van kerosine niet plaats kan vinden door die buisleidingen wordt de kerosine per schip getransporteerd over de Schinkel. Dit vindt incidenteel plaats. De vaarroute is niet aangewezen als transportroute Water van de circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen. Daarom zijn er geen risicocontouren voor PR 10^{-6} of GR van toepassing voor deze vaarweg. In de ruimtelijke onderbouwing hoeven geen bepalingen te worden opgenomen met betrekking tot externe veiligheidsrisico's bij transport over het water omdat er geen relevante risico's aanwezig zijn.

Figuur 6: Transportroute Westpoort-Schiphol

3.4 Transport over spoor

Aan de westkant (grenzend aan het plangebied) ligt een spoorweg. In tegenstelling tot wat er op Atlas staat aangegeven vindt er geen transport van gevaarlijke stoffen over dit spoor plaats. Een onderzoek naar de risico's vanwege transport over het spoor is niet nodig.

Figuur 7: Ligging spoorlijn

4 Beperkingen luchtvaart en transport door buisleidingen

4.1 Beperkingen luchtvaart

Het Luchthavenindelingbesluit Schiphol (LIB) kent drie gebieden die relevant zijn voor de externe veiligheid. Het gaat hierbij om de *sloopzone externe veiligheid* (zone 1), de *10⁻⁶/jaar risicocontour* (zone 3) en het *afwegingsgebied externe veiligheid* (zone 5). Zoals in onderstaande figuur 8 te zien ligt het plangebied voor een deel binnen zone 5. Binnen deze zone liggen bouwblok 4 en een deel van bouwblok 3.

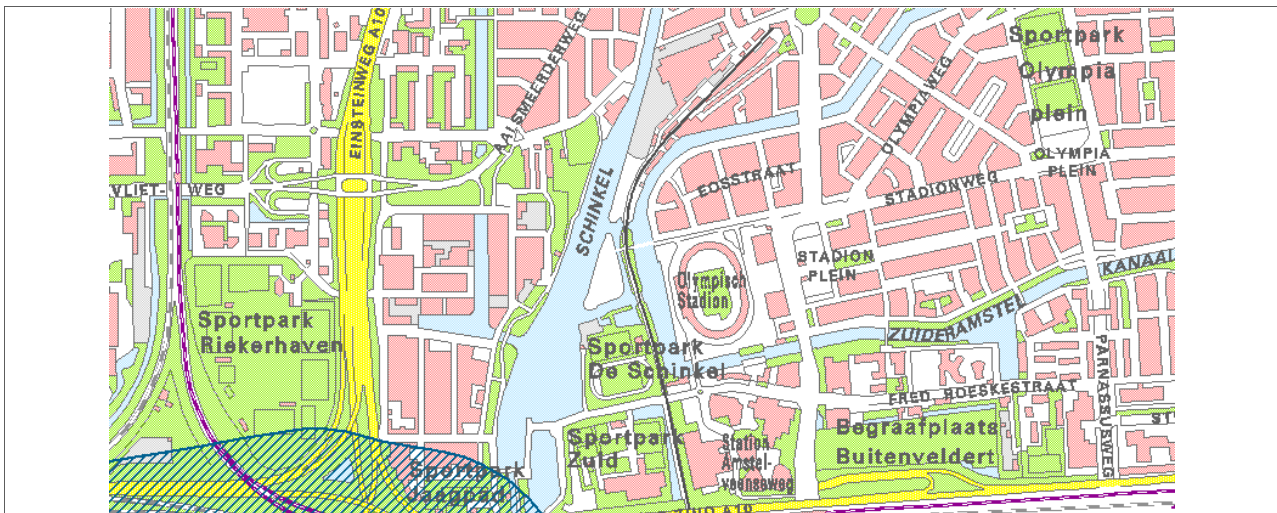
Conform het LIB dient hierom gemotiveerd te worden op welke wijze rekening gehouden wordt met mogelijke gevolgen van een vliegtuigongeval met meerdere slachtoffers op de grond als gevolg van de ruimtelijke ontwikkeling. Deze afweging wordt opgenomen in de plantoelichting van het bestemmingsplan.

Figuur 8: Externe veiligheid in het LIB

4.2 Transport door buisleidingen

Het plangebied ligt niet binnen het invloedsgebied van een hoge druk aardgasleiding. In de onderstaande figuur 9 is de ligging van de meest dichtbij gelegen hoge druk aardgasleiding weergegeven. Nader onderzoek is niet nodig.

Figuur 9: Ligging buisleiding

5 Conclusies

Binnen het plangebied ligt in de huidige situatie aan de Havenstraat het LPG-tankstation Auto Hennis BV. Het tankstation zal uiterlijk in 2018 worden gesaneerd. Over de beëindiging van de bedrijfstactiviteiten zijn afspraken gemaakt met de eigenaar. Het LPG-tankstation krijgt geen bestemming in het toekomstige plan. Het plaatsgebonden risico en het groepsrisico vanwege het bedrijf hoeven niet verder te worden beschouwd. Verantwoording van het groepsrisico kan dan ook achterwege blijven.

Direct grenzend aan het plangebied ligt aan de Havenstraat de GVB tramremise. Dit bedrijf blijft gehandhaafd in de nieuwe situatie. Ter plaatse vindt een kleine hoeveelheid opslag van gasflessen plaats. De risico's vanwege deze inrichting vallen onder het regime van het Activiteitenbesluit (niet onder het Bevi) en zijn dermate beperkt dat geen nader onderzoek nodig is naar de externe veiligheidsrisico's in het kader van dit plan.

De vuurwerkverkooppunten aan de Stadionweg en het Hoofddorpplein liggen op een afstand van minimaal 470 meter van het plangebied. De vuurwerkverkooppunten hebben een bewaarplaats waarin maximaal 1200 kilogram consumentenvuurwerk mag worden opgeslagen. Binnen het bestemmingsplan moet in eerste instantie een veiligheidsafstand van ten minste 8 meter tot een kwetsbaar object worden aangehouden. Er is geen overlap tussen de veiligheidsafstand en het plangebied. Het nieuwe bestemmingsplan Havenstraatterrein sluit de realisatie van nieuwe vuurwerkverkooppunten uit. Nader onderzoek is niet nodig.

Als gevolg van de overige modaliteiten transport over weg, water, spoor en transport door buisleidingen zijn risico's niet relevant en/of is het plangebied buiten het invloedsgebied gelegen. Ten aanzien van risico's vanwege luchtvaart geldt dat een deel van het plangebied binnen het afwegingsgebied externe veiligheid (zone 5 Luchthavenindelingbesluit) ligt: in de plantoelichting van het bestemmingsplan dient hiervoor een motivatie te worden opgenomen.